

Anonüümseks muudetud versioon

C-745/23 - 1

Kohtuasi C-745/23 [Alenopik]¹

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

5. detsember 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Riigikohus (Eesti)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

4. detsember 2023

Kassaator:

Maksu- ja Tolliamet

Vastustaja:

UT

Euroopa Kohtu registrisse	
sisse kantud numbriga	1276085
Luxembourgis, 06. 12. 2023	kohtusekretäri nimel
Faks/E-post:	<i>C. Strömholm</i>
Sisse tulnud: 5.12.23	Cecilia Strömholm Ametnik

KOHTUMÄÄRUS

[OMISSIS]

Kohtuasi Väärteoasi UT karistamises tolliseaduse § 69 lg 1 järgi

[OMISSIS]

RESOLUTSIOON

1. Taotleda Euroopa Kohtult eelotsust järgmises küsimuses: millisel viisil kindlaks määratud vahetuskursi alusel tuleb tuvastada sularaha väärtus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 2018/1672

¹ Käesoleva kohtuasja nimi on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetluspoole tegelikule nimele.

artikli 3 lõike 1 mõttes, kui tegemist on vääringuga, mille vahetuskursi Euroopa Keskpank ei avalda?

2. [OMISSIS] [menetluse peatamine]

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

Kohtuväline menetlus

- 1 Maksu- ja Tolliamet (MTA, edaspidi ka kohtuväline menetleja) koostas 13. jaanuaril 2023 UT suhtes väärteoprotokolli. Selle kohaselt ületas menetlusalune isik samal päeval koos oma tütre MMga Narva piiripunkti kaudu jalgsi Venemaa Föderatsiooni ja Eesti Vabariigi piiri. Ta valis piiriületuseks rohelise koridori, andes nii mõista, et tal ei ole kaasas kaupa, mis tuleb deklareerida, või ei ületa selle kogus õigusaktidega lubatud norme. Reisija läbivaatuse käigus avastati tema taskutest, riiete ja jope kapuutsi voodri alt kokku 500 000 Ukraina grivnat sularaha.
- 2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. a määruse nr 2018/1672 [OMISSIS] art 3 lg 1 sätestab, et vedaja, kellel on kaasas sularaha väärtuses 10 000 eurot või enam, peab kõnealuse sularaha deklareerima selle liikmesriigi pädevale asutusele, mille kaudu ta liitu siseneb või liidust lahkub, ning esitama selle pädevale asutusele kontrolliks. Kohtuväline menetleja tugines UTga kaasas olnud 500 000 Ukraina grivna sularaha väärtuse eurodesse ümberarvestamisel veebilehel www.xe.com avaldatud vahetuskursile ja järeldas, et kõnealuse sularaha väärtus oli piiri ületamise päeval ligikaudu 12 565 eurot. Seega tulnuks see raha määruse nr 2018/1672 art 3 lg 1 kohaselt deklareerida.
- 3 Menetlusalune isik selgitas vastulauses kohtuvälisele menetlejale, et leitud sularaha ei kuulu temale ja ta ei teadnud kohustusest see sularahasumma deklareerida. Sularaha kuulub Eestis viibivale Ukraina kodanikule RR-le, kes ei saa sõja tõttu ise oma rahaga opereerida. Seetõttu palus ta menetlusaluse isiku tütrele sularaha Eestisse tuua. Kontrollides veebiportaalis www.tavid.ee Ukraina grivna kursi, leidis RR, et deklaratsiooni esitamine ei ole vajalik, sest sularaha väärtus oli väiksem kui 10 000 eurot. Sellise informatsiooni andis ta edasi UT tütrele, kes teavitas sellest menetlusalust isikut. Menetlusalune isik ei soovinud 500 000 Ukraina grivnat varjatult Eestisse toimetada. Riiete alla oli see peidetud varguse kartuses.
- 4 Kohtuväline menetleja karistas 13. veebruari 2023. a otsusega UT-d sularaha deklareerimata jätmise eest tolliseaduse (TS) § 69 lg 1 järgi rahatrahviga 150 trahviühikut, s.o 600 eurot. Samuti otsustas kohtuväline menetleja konfiskeerida deklareerimata 500 000 Ukraina grivnat TS § 78 lg 1 ning karistusseadustiku (KarS) § 83 lg-te 2 ja 6 alusel. Kohtuväline menetleja põhjendas otsust kokkuvõtvalt järgmiselt.
- 5 UT pani TS § 69 lg 1 järgi kvalifitseeritava väärteo toime tahtlikult. Ta jättis piiriületusel 500 000 Ukraina grivnat sularaha deklareerimata ega teavitanud

tolliametnikke ka hiljem, enne tollikontrolli algust sellest, et tema riietesse on peidetud deklareeritav sularaha. Sellest järeldub, et sularaha oli peidetud eesmärgiga seda tollikontrolli eest varjata.

- 6 Menetlusalusel isikul olid kõik võimalused, et teha endale selgeks sularaha deklareerimise eeskirjad. Seda saanuks teha nii telefonitsi, e-kirja teel kui ka piiripunktis tolliametnike käest teavet küsides. MTA veebilehel (www.emta.ee) on avaldatud sularaha deklareerimise kohta teave, mis on kättesaadav ka vene keeles. Sellelt veebilehelt leiab kiiresti, et kohustuslik deklareeritav summa algab 10 000 eurost. Juhtudel, kui Euroopa Keskpank valuuta vahetuskurssi ei määra, leiab kursi veebilehelt www.xe.com. Vähem kasutatavaid valutakursse on võimalik otsida ka valuutat emiteeriva keskpanga kodulehelt (nt Ukraina grivnade puhul bank.gov.ua).

Menetlus maakohtus

- 7 Kohtuvälise menetleja otsuse vaidlustas kaitsja, taotledes maakohtult väärteomenetluse lõpetamist. Alternatiivselt avaldas kaitsja soovi UT karistuse kergendamiseks, konfiskeerimise tühistamiseks ja äravõetud sularaha menetlusalusele isikule tagastamiseks.
- 8 Viru Maakohus rahuldab osaliselt kaitsja kaebuse ja tühistas 28. aprilli 2023. a otsusega kohtuvälise menetleja otsuse konfiskeerimise kohaldamise ja karistuse osas. Uue otsusega karistas kohus UT-d rahatrahviga 100 trahviühikut ehk 400 eurot. Maakohus jättis konfiskeerimata ja tagastas UT-le asitõendina äravõetud 500 000 Ukraina grivnat. Kohtu põhjendused olid kokkuvõtvalt järgmised.
- 9 UT saabus 13. jaanuaril 2023 Venemaa Föderatsioonist Eesti Vabariiki, jättes deklareerimata 500 000 Ukraina grivnat sularaha, mille väärtus oli sel hetkel ligikaudu 12 565 eurot. UT teatas alles pärast läbivaatuse algust suuliselt tolliametnikele, et soovib sularaha deklareerida, kuid sel hetkel oli selleks hilja, sest menetlusalune isik deklareeris juba piiriületusel roheline koridori valimisega deklareeritava kauba puudumist. Vaidlus on selles, kas UT teadis, et temal kaasas olnud sularaha kogus tuleb deklareerida, ja kas need 500 000 Ukraina grivnat kuuluvad menetlusalusele isikule.
- 10 UT väide, et ta ei teadnud tal kaasas olnud sularaha deklareerimise kohustusest, ei ole usutav. Läbivaatuse akti kohaselt paiknes temalt leitud sularaha tema taskutes, riiete ja jope kapuutsi voodri all. Deklareeritava sularaha tollikontrolli eest varjamine ja peitmine annab kinnitust sellest, et UT teadis piiriületusel kaasas oleva enam kui 10 000 euro sularaha deklareerimise kohustusest. UT pani TS § 69 lg 1 järgi kvalifitseeritava väärteo toime tahtlikult.
- 11 Tunnistaja RR selgitas kohtule, et ta palus UT-l ja tema tütrele sularaha Eestisse toimetada ja temale siin üle anda, sest ta ise ei saa Ukraina sõja tõttu oma rahaga opereerida. Selle raha teenis ta Ukrainas elades ettevõtjana. Kontrollides rahavahetuspunktides grivna kurssi, leidis RR, et 500 000 grivnat pole vaja

deklareerida, sest selle väärtus oli väiksem kui 10 000 eurot. Sellise informatsiooni andis ta edasi ka UT tütrele. Kohus leidis, et tal pole alust tunnistaja ütlustes kahelda ja seega tuleb kõne alla, et deklareerimata sularaha kuulub RR-le.

Kassatsioon

- 12 Maakohtu otsuse vaidlustas kohtuväline menetleja, kes taotleb otsuse tühistamist ja kohtuvälise menetleja otsuse jõustamist või alternatiivselt väärteoasja maakohtule uueks arutamiseks saatmist.

Kassatsioonivastus

- 13 Menetlusaluse isiku kaitsja palub jätta maakohtu otsuse muutmata ja kassatsiooni rahuldamata.

Riigikohtu kirjalik küsimus

- 14 Riigikohus esitas väärteomenetluse seadustiku (VTMS) § 173¹ lg 1 alusel kohtuvälisele menetlejale järgmised küsimused:

1) millisele õiguslikule alusele tuginevalt (palun osutada konkreetsele õigusaktile ja selle normile) juhindub MTA Ukraina grivnade väärtuse eurodesse ümberarvestamisel veebilehel www.xe.com avalikustatud vahetuskursist?

2) kust saab piiri ületav isik teavet, missuguse vahetuskursi võtab MTA Ukraina grivnade väärtuse eurodesse arvestamise aluseks?

3) kas MTA hinnangul on teave, et Ukraina grivnade väärtuse eurodesse ümberarvestamisel tuginetakse veebilehe www.xe.com andmetele, keskmisele mõistlikule inimesele kättesaadav?

Kohtuvälise menetleja vastus

- 15 Valuuta konverteerimisel selle tolliväärtuse määramiseks lähtub MTA Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. a määruse nr 952/2013 (liidu tolliseadustik) artiklist 53 ja komisjoni 24. novembri 2015. a rakendusmääruse nr 2015/2447 artiklitest 48 ja 146. Valuutade puhul, mille kurssi Euroopa Keskpank ei avalikusta, kasutab kohtuväline menetleja veebilehte www.xe.com, mille valikul on juhindutud teiste liikmesriikide praktikast ja eelistustest.

- 16 Sularahaga liiduvälisest riigist Eestisse sisenejal on kohustus selgitada enne välja piiriületusega kaasnevad tolliprotseduurid nii lähte- kui ka sihtriigis. Piiriületajal on selleks mõistlikud võimalused. Näiteks on teave sularaha deklareerimise kohustuse kohta olemas MTA veebilehel, aga ka piiripunktis jagatavates eesti- ja venekeelsetes brošüürides, samuti infotahvlitel. Juhul, kui piiriületaja ei ole enne piiriületust sularaha importimise või ekspordimise üksikasju selgeks teinud, on tal

võimalik valida piiriületusel punane koridor, kus koostöös tolliametnikuga otsustatakse, kas sularaha deklareerimine on vajalik.

ASJASSEPUUTUVAD SÄTTED

Euroopa Liidu õigus

- 17 **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. a määrus (EL) nr 2018/1672, mis käsitleb liitu toodava või liidust välja viidava sularaha kontrolli ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1889/2005:**

„[...]“

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse süsteem liitu toodava või liidust välja viidava sularaha kontrollimiseks, et täiendada direktiiviga (EL) 2015/849 ette nähtud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusraamistikku.

[...]

Artikkel 3

Saatjaga sularaha deklareerimise kohustus

1. Vedaja, kellel on kaasas sularaha väärtuses 10 000 eurot või enam, peab kõnealuse sularaha deklareerima selle liikmesriigi pädevale asutusele, mille kaudu ta liitu siseneb või liidust lahkub, ning esitama selle pädevale asutusele kontrolliks. Sularaha deklareerimise kohustust ei peeta täidetuks, kui esitatud teave ei ole õige või täielik või kui sularaha ei ole kontrolliks esitatud.

[...]“

- 18 **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. a määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik:**

„[...]“

3. PEATÜKK

Valuuta konverteerimine ja tähtajad

Artikkel 53

Valuuta konverteerimine

1. Pädevad asutused avaldavad ja/või teevad internetis kättesaadavaks kohaldatava vahetuskursi, kui valuuta konverteerimine on vajalik ühel järgmistest põhjustest:

- a) kauba tolliväärtuse määramiseks kasutatavad tegurid on avaldatud muus vääringus kui selle liikmesriigi vääring, kus tolliväärtus määratakse;
- b) kauba tariifse klassifikatsiooni ning impordi- ja eksporditollimaksu suuruse, sealhulgas ühises tollitariifistikus esitatud piirväärtuste määramiseks nõutakse euro väärtust omavääringus.

2. Kui valuuta konverteerimine on vajalik muudel kui lõikes 1 osutatud põhjustel, määratakse tollialaste õigusaktide raames kohaldatav euro väärtus omavääringu suhtes kindlaks vähemalt kord aastas.

[...]“

- 19 **Komisjoni 24. novembri 2015. a rakendusmäärus (EL) nr 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad:**

„[...]“

3. PEATÜKK

Valuuta konverteerimine

Artikkel 48

Tariifide vahetuskurssi käsitlevad sätted

(tolliseadustiku artikkel 53)

1. Kui see on tolliseadustiku artikli 53 lõike 1 punkti b kohaselt vajalik, fikseeritakse euro väärtus kord kuus.

Kasutatav vahetuskurss on viimane Euroopa Keskpanga poolt enne kuu eelviimast päeva kindlaksmääratud valuutakurss ja seda kohaldatakse kogu järgneva kuu jooksul.

Kui aga kuu alguses kohaldatav kurss erineb rohkem kui 5% võrra Euroopa Keskpanga poolt enne sama kuu 15. kuupäeva kindlaksmääratud valuutakursist, kohaldatakse alates 15. kuupäevast kuni kuu lõpuni viimatinimetatud kurssi.

2. Kui valuuta konverteerimine on vajalik ükskõik millisel tolliseadustiku artikli 53 lõikes 2 osutatud põhjusel, on kohaldatav euro väärtus omavääringu suhtes Euroopa Keskpanga poolt oktoobri esimesel tööpäeval kindlaksmääratud valuutakurss; see kurss hakkab kehtima alates järgmise aasta 1. jaanuarist.

3. Liikmesriigid võivad jätta eurodes määratud summa väärtuse riigi valuutas muutmata, kui iga-aastase korrigeerimise tulemusel muutub ümberarvestuse käigus kõnealuse summa väärtus riigi valuutas väljendatuna vähem kui 5% või

väheneb. Liikmesriigid võivad pärast konverteerimist saadud summat lähima kümnenndkohani alla- või ülespoole ümardada.

[...]

3. PEATÜKK

Kauba tolliväärtus

Artikkel 146

Valuuta konverteerimine tolliväärtuse määramiseks

(tolliseadustiku artikli 53 lõike 1 punkt a)

1. Vastavalt tolliseadustiku artikli 53 lõike 1 punktile a kasutatakse valuuta konverteerimiseks tolliväärtuse määramise eesmärgil järgmisi vahetuskursse:

- a) vahetuskurss, mille on avaldanud Euroopa Keskpank nende liikmesriikide puhul, kelle rahaühik on euro;
- b) vahetuskurss, mille on avaldanud pädev riigiasutus või, kui riigiasutus on vahetuskursi avaldamise teinud ülesandeks mõnele erapangale, kõnealuse erapanga avaldatud vahetuskurss nende liikmesriikide puhul, kelle rahaühik ei ole euro.

2. Kooskõlas lõikega 1 kasutada tulev vahetuskurss on iga kuu eelviimasel kolmapäeval avaldatud vahetuskurss.

Kui kõnealusel päeval vahetuskurssi ei avaldatud, kohaldatakse viimati avaldatud kurssi.

3. Vahetuskurssi kohaldatakse ühe kuu jooksul alates järgmise kuu esimesest päevast.

4. Kui lõigetes 1 ja 2 osutatud vahetuskurssi ei avaldatud, määrab tolliseadustiku artikli 53 lõike 1 punkti a kohaldamiseks kasutatava vahetuskursi kindlaks asjaomane liikmesriik. Vahetuskurss peab kajastama asjaomase liikmesriigi valuuta väärtust võimalikult täpselt.

[...]“

Eesti õigus

20 Tsiviilseadustiku üldosa seadus

„[...]“

§ 48. Esememe mõiste

Esemeks on asjad, õigused ja muud hüved, mis võivad olla õiguse objektiks.

[...]

§ 65. Esemee väärtus

Esemee väärtuseks loetakse selle harilik väärtus, kui seaduse või tehinguga ei ole ette nähtud teisiti. Esemee harilik väärtus on selle kohalik keskmine müügihind (turuhind).

[...]“

KOLLEEGIUMI SEISUKOHT

- 21 [OMISSIS] UT karistamine TS § 69 lg 1 järgi eeldab muu hulgas selle tuvastamist, et tema poolt ilma deklareerimata Venemaalt Eestisse toodud 500 000 Ukraina grivna kui sularaha väärtus [OMISSIS] määruse nr 2018/1672 artikli 3 esimese lõike mõttes oli teo toimepanemise ajal vähemalt 10 000 eurot. Kas see oli nii või mitte, oleneb vahetuskursist, mis grivnade eurodeks konverteerimisel aluseks võtta. Euroopa Keskpank Ukraina grivna kurssi ei avalda. Väärteoasjas ei ole vaidlust, et üks vähestest teenusepakkujatest, kes Eesti turul eraisikutelt grivnasid ostis (Tavid AS), tegi seda vahetuskursiga, mille järgi oli 500 000 grivna väärtus alla 10 000 euro. Kui aga lähtuda kohtuvälise menetleja viidatud veebilehel www.xe.com avaldatud vahetuskursist, tõi menetlusalune isik grivnasid üle piiri rohkem kui 10 000 euro väärtuses.
- 22 Kuna asjassepuutuvate Euroopa Liidu määruste tekstist ega Euroopa Kohtu senisest praktikast ei saa teha üheseid järeldusi selle kohta, kuidas leida käesolevas kohtuasjas õige vahetuskurs, peab kolleegium tarvilikuks taotleda Euroopa Kohtult selles küsimuses eelotsust. Üksikasjades osutab kolleegium järgnevale.
- 23 [OMISSIS] [M]äärus nr 2018/1672 käsitleb liitu toodava või liidust välja viidava sularaha kontrolli. Osutatud määruse artikkel 3 sätestab sularaha deklareerimise kohustuse. Selle artikli esimese lõike kohaselt peab vedaja, kellel on kaasas sularaha väärtuses 10 000 eurot või enam, kõnealuse sularaha deklareerima selle liikmesriigi pädevale asutusele, mille kaudu ta liitu siseneb või liidust lahkub, ning esitama selle pädevale asutusele kontrolliks. Sularaha deklareerimise kohustust ei peeta täidetuks, kui esitatud teave ei ole õige või täielik või kui sularaha ei ole kontrolliks esitatud. Sama määruse artikkel 14 näeb ette, et iga liikmesriik kehtestab karistused artiklis 3 sätestatud saatjaga sularaha deklareerimise kohustuse täitmata jätmise eest. Selline rikkumine on Eesti õiguses sanktsioneeritud TS §-s 69, mis näeb ette vastutuse deklareeritava kauba või sularaha liiduvälisest riigist või Eestist liiduvälisesse riiki toimetamise eest, kaupa või sularaha deklareerimata jättes (kui deklareerimata sularaha väärtus ületab 40 000 eurot, võib olla tegemist KarS §-s 391 sätestatud kuriteoga).

- 24 Samas ei täpsusta määrus nr 2018/1672 ega selle rakendusmäärus (komisjoni 11. mai 2021. a rakendusmäärus (EL) 2021/776), millisel õiguslikul alusel tuleb liikmesriigi pädeval asutusel määrata kindlaks selle välisvaluuta vahetuskurs, millega on vedaja liidu territooriumile sisenemas või sealt lahkumas. Välisväeringus üle liidu tollipiiri toodud sularaha eurodesse konverteerimise korda ei ole täpsustatud ka tolliseaduses ega mujal riigisisiseses õiguses.
- 25 Käesolevas väärteoasjas saabus menetlusalune isik Eestisse, kandes endaga kaasa 500 000 Ukraina grivnat sularaha, mille ta jättis pädevale asutusele deklareerimata. Võttes aluseks veebilehel www.xe.com avaldatud vahetuskursi, hindas MTA 13. jaanuari 2023. a seisuga 500 000 Ukraina grivna väärtuseks ligikaudu 12 565 eurot. Vastuseks kolleegiumi küsimusele, millisele õiguslikule alusele tuginevalt juhindub MTA Ukraina grivnade väärtuse eurodesse ümberarvestamisel veebilehel www.xe.com avalikustatud vahetuskursist, vastas kohtuväline menetleja, et viidatud veebilehel avaldatud kurssi kasutab ta nende valuutade puhul, mille vahetuskursi Euroopa Keskpank ei avalikusta. Veebilehe valikul on juhindutud teiste liikmesriikide praktikast ja eelistustest. Kohtuväline menetleja ei nimetanud õiguslikku alust, millele tuginevalt saab veebilehel www.xe.com avaldatavaid valuuta vahetuskursse pidada õiguslikult asjakohaseks.
- 26 Kohtuväline menetleja märkis sedagi, et välisväeringus sularaha tolliväärtuse kindlakstegemist reguleerivad [OMISSIS] määrus nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (LTS), ja komisjoni [OMISSIS] rakendusmäärus nr 2015/2447, millega nähakse ette määruse nr 952/2013 teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (LTS-i rakendusmäärus). LTS-i esimese artikli kohaselt sätestatakse kõnesoleva määrusega liidu tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava kauba suhtes kohaldatavad üldeeskirjad ja protseduurid. Valuuta konverteerimist käsitleb selle määruse artikkel 53, mille esimese lõike järgi avaldavad pädevad asutused ja/või teevad internetis kättesaadavaks kohaldatava vahetuskursi, kui valuuta konverteerimine on vajalik ühel järgmistest põhjustest: a) kauba tolliväärtuse määramiseks kasutatavad tegurid on avaldatud muus väeringus kui selle liikmesriigi väering, kus tolliväärtus määratakse, või b) kauba tariifse klassifikatsiooni ning impordi- ja eksporditollimaksu suuruse, sealhulgas ühises tollitariifistikus esitatud piirväärtuste määramiseks nõutakse euro väärtust omavääringus. Sama sätte teise lõike kohaselt, kui valuuta konverteerimine on vajalik muudel kui lõikes 1 osutatud põhjustel, määratakse tollialaste õigusaktide raames kohaldatav euro väärtus omavääringu suhtes kindlaks vähemalt kord aastas.
- 27 Kuivõrd liitu toodava või liidust välja viidava sularaha kontroll on reguleeritud eraldi määrusega nr 2018/1672, ei ole kolleegium esiteks veendunud, kas määruse nr 2018/1672 art 3 lg-s 1 sätestatud kohustuse kindlaksmääramisel on asjakohane lähtuda eelmises punktis osutatud üldregulatsioonist. Selle vastu räägib ka see, et määrus nr 2018/1672 ei viita mitte ühelgi juhul LTS-i kohaldumisele. Ühtlasi on ebaselge, kas sularaha tuleb käsitada LTS-i tähenduses kaubana. Sellest, kas sularaha on kaup, sõltub muu hulgas see, kas – juhul, kui LTS-i kohaldatavust jaatada – tuleks välisvaluuta eurodesse konverteerimisel juhinduda LTS art 53 lg 1

punktist a või lg-st 2. Tõenäoliselt ei puutu asjasse LTS art 53 lg 1 punkt b, mis räägib valuuta konverteerimisest kauba tariifse klassifikatsiooni ning impordi- ja eksporditollimaksu suuruse määramiseks. LTS art 53 lg 1 punkti a või lõike 2 kohaldatavusest oleneb omakorda see, milliseid sätteid LTS-i rakendusmäärusest saab pidada asjakohaseks. LTS-i rakendusmääruse art 48 lg 2 räägib euro vahetuskursi määramisest LTS art 53 lg-s 2 nimetatud eesmärgil ja artikkel 146 valuuta konverteerimisest LTS art 53 lg 1 punktis a nimetatud eesmärgil.

- 28 Kui siiski eeldada, et ka selle tuvastamisel, kas sularahasumma vastab määruse nr 2018/1672 art 3 lg-s 1 sätestatud piirmäärale, on tegemist LTS art 53 lg 1 punktis a nimetatud olukorraga, peaks kohaldatava vahetuskursi avaldama ja/või internetis kättesaadavaks tegema pädev asutus. Seda normi täpsustava LTS-i rakendusmääruse art 146 lg 1 punkti a kohaselt tuleb valuuta väärtuse tolliväärtuse eesmärgil eurodesse konverteerimisel kasutada Euroopa Keskpannga avaldatud vahetuskurssi. Olukordades, kus vajaminev vahetuskurss on selline, mida Euroopa Keskpank ei avalda, võib asjakohane olla LTS-i rakendusmääruse art 146 lg 4 esimene lause. See sätestab, et kui sama artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud vahetuskurssi ei avaldatud, määrab LTS art 53 lg 1 punkti a kohaldamiseks kasutatava vahetuskursi kindlaks asjaomane liikmesriik. LTS-i rakendusmääruse art 146 lg 4 teine lause, mis täpsustab, et asjaomase liikmesriigi kindlaksmääratav vahetuskurss peab kajastama *asjaomase liikmesriigi* valuuta väärtust võimalikult täpselt, on samas mitmeti mõistetav. See jätab õhku kahtluse, et kõnesoleva õigusnormiga ei ole soovitud reguleerida kolmanda riigi valuuta eurodesse ümberarvestamiseks vajamineva vahetuskursi kindlaksmääramist, vaid üksnes eurotsooniga liitumata liikmesriigi valuuta eurodesse ümberarvestamist.
- 29 Juhul, kui sularaha deklareerimiskohustuse kindlakstegemisel on asjakohane juhinduda LTS art 53 lg-st 2 ehk tegemist on valuuta konverteerimisega muul eesmärgil kui LTS art 53 lg-s 1 nimetatul, tekitab segadust selle sätte sõnastus, mille kohaselt määratakse tollialaste õigusaktide raames kohaldatav euro väärtus omavääringu suhtes kindlaks vähemalt kord aastas. Mõiste omavääring viitab, et seegi säte reguleerib üksnes eurotsooniga liitumata liikmesriigi valuuta eurodesse ümberarvestamist ja see norm ei kohaldu juhtudel, kui eurodesse konverteeritakse kolmanda riigi valuutat. Seda kinnitab kaudsel seegi, et LTS-i rakendusmääruse art 48 lg 2 kohaselt on art 53 lg-s 2 nimetatud olukordades valuuta konverteerimise aluseks Euroopa Keskpannga poolt avaldatud vahetuskursid.
- 30 Eesti õiguse ehk tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 48 kohaselt on sularaha ese, mille väärtuseks loetakse TsÜS § 65 järgi selle harilik väärtus, kui seaduse või tehinguga ei ole ette nähtud teisiti. Esemel harilik väärtus on selle kohalik keskmine müügihind. Välisvääringu kohaliku keskmise müügihinna kindlaksmääramisel eurodes on asjakohane lähtuda sellest, mis vahetuskursiga on eeskätt kohalikul turul võimalik välisvaluuta eurodesse vahetada. Seda kajastavad üldjuhul kõige täpsemalt valutavahetuste avaldatud vahetuskursid. Tavid AS veebilehe andmetel oli 13. jaanuaril 2023 Ukraina grivna ostukurss 52,7. Selle vahetuskursi järgi oli 500 000 Ukraina grivna väärtus piiriületuse päeval 9487,67 eurot.

- 31** Eeltoodust lähtudes leiab kolleegium, et kohtuvälise menetleja kassatsiooni lahendamine eeldab Euroopa Liidu toimimise lepingu art 267 lg 1 punkti b ja sama artikli kolmanda lõike kohaselt Euroopa Kohtult eelotsuse taotlemist.
[OMISSIS] [menetluse peatamine]

[OMISSIS]

